

נצח ישראל - פרק כ"ה / מקורות נוספים

1. רמב"ם (הלכות מלכים פי"ב ה"ג)

בימי המלך המשיח. כשתתישב ממלכתו ויתקבצו אליו כל ישראל. יתיחסו כלם על פיו ברוח הקדש שתנוח עליו. שנאמר (מלאכי ג-ג) יישוב מצרף ומטהר וגו'. ובני לוי מטהר תחלה ואומר זה מיחס כהן וזה מיחס לוי. ודוחה את שאינן מיחסין לישראל. הרי הוא אומר (עזרא ב-סג) ייאמר התרשתא להם וגו' (עזרא ב-סג) 'עד עמד כהן לאורים ולתמים'. הנה למדת שברוח הקדש מיחסין המחזקין ומודיעין המיחס. ואינו מיחס ישראל אלא לשבטיהם. שמודיע שזה משבט פלוני וזה משבט פלוני. אבל אינו אומר על שהן בחזקת כשרות זה ממזר וזה עבד. שהדין הוא שמשפחה שנשמעה נטמעה:

2. אורות (עמ' מ"ג)

שכחת השבטים לייחוסם, היא הכנה לאחדות האומה. על ידי הזיכרון של חילוק השבטים, היתה הגלות גורמת, שכל שבט יחולק ויפרד לגמרי מכללות האומה, וארס הנוכריות היה חודר בחלקים המיוחדים והבודדים. אמנם, ע"י השכחה הזאת של ההתפרטות-נתרבה הבלבול והערבוב, לא רק התפילות המיוחדות וראויות לכל שבט שבט בפני עצמו בתקון העולם נתבלבלו, כי אם כל ערכי החיים, הפנימיים והחיצוניים, כל צביוניהם של ההרגשות, הלימודים, המנהגים וההדרכות, שכל אחד מהם במקומו הוא מוסיף תיקון אור וחיים, מתאים עם הלך הנפש השבטית ובונה את עולמו, והוא לפעמים מעכר וסותר בניין, בהיותו מלוזף בסדרים שאינם מענייניו. אמנם כל זה מסבב רק צרה ויגון ארעי, אבל בפנימיות החיים-חיה היא הנשמה הכללית, שנתעוררה הרבה ע"י מחיית הקווים הפרטיים, ואם הנעם והסדור נתמעט ומרירות ויסודין רוחניים וגשמיים מתחברים עם כל מעשינו, בכל זה "אע"פ שמיצר ומימר לי דודי לי ובין שדי ילין". ומתוך האחדות הבלולה, המלאה ערבוב וחסרון סדור, יצא לאור תוכן חיים מתוקן ומסודר, שיגלה ויראה בהופעת אור חיים של גאולה וישועה, וישראל ישוב על מכוננו וכח שבטיו ישוב אליו באחדות הרמונית, ועוד תעבורנה הצאן על ידי מונה, ומזבח ד' ההרוס יבנה עוד הפעם על ידי שנים עשר אבנים, "כשנים עשר שבטי בני יעקב אשר היה דבר ד' אליו לאמר ישראל יהיה שמך"

3. מהר"ל (אור חדש, עמ' ר"ג)

ומשלוח מנות איש לרעהו (אסתר ט, כג) וגו' ולמה המצוה הזאת יותר ביום זה מן יו"ט? אבל הדבר הזה ידוע ממה שכתבנו במעלה, כי פורים הוא לישראל מפני שניצח את זרע עמלק, אשר הם אויבים וצוררים ביותר, וזה כי ישראל הם הפך זרע של עמלק כי כל זמן שזרע בעולם אין שמו אחד וישראל הם מיוחדים שמו ערב ובוקר, ובשביל זה הם עם אחד ודבקים בו יתברך, שהוא אחד, ומפני שישיראל עם אחד-ראוי שיהיה בהם עם אחד ויהיה להם חיבור וריעות גמורה, לכן יש להם להחיות אביונים, מצד שהוא אחיו, והם עם אחד... לכך תמצא בכל המגילה, כאשר באו לניצח כתיב (שם ד, טז) "לך כנוס את כל היהודים", "נקהל היהודים" (שם ט, ב) וכל זה כי במה שישיראל הם עם אחד-לכן עמאם הש"י הוא אחד, ובזה הם גוברים על המן זרעו, שהם הפך אחדות הש"י. ובשביל כך, בפורים בפרט זאת המצוה-משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, בשביל כי אלו המצוות הם תלויים בזה במה שישיראל הם עם אחד ביותר מכל האומות. "וקיבל היהודים" (אסתר ט, כג) וגו' אמר וקיבל היהודים לשון יחיד, כי קבלו כלם בשמחה וברצון ובקול אחד אמרו נעשה ונשמע, וזהו "וקיבל", ולא היו דעות מחולקות.

4. שפת אמת (פורים תרל"ד)

מה שתקנו בימים אלו משלוח מנות ומתנות, שלא מצינו במקום אחר. נראה כי כל הכח נגד עמלק ימ"ש הוא התאחדות בני" כמו שכתוב "נקהלו ועמוד על נפשם"... והפירוש כמו שאמרו חז"ל נשבע הקב"ה שאין שמו וכסאו שלם, עד שימחה זרע עמלק. ובני ישראל הם הם שמו ית', כי בני ישראל מקדשין ומגדלין שם שמים בעולם. וכפי התאחדות בני ישראל-מתרבה ומתגדל כבוד שמו כמ"ש "תנו עוז לאלקים". ולכן קודם קריאת שמע מזכירין "לשמך הגדול" ופירוש שהוא זכירת עמלק. כי קודם שמייחדין בני ישראל בק"ש, שמכניס כל אחד עצמו בכלל ישראל, ומקבל עול מלכות שמיים, ורוצה למסור נפשו על קדושת שמו ושיתפרסם כבוד שמו בעולם-זה תליא במחיית עמלק. והכלל, כי בני ישראל הם זרע יעקב. ובחינת יעקב הוא בתוך בני ישראל בכל דור ודור, שנקרא ישראל. וזה פירוש "שמע ישראל" בקריאת שמע, שמייחדין להיות אחד. ואז נאמר "ושמנו קראת בשמך". ולכן מחיית עמלק תליא באהבת בני ישראל. וכן כתוב "לך כנוס כו' כל היהודים" כו'. ולכן נקרא איש יהודי-יחיד כו', שעל ידו נתאחדו כל בני ישראל, והוא היה כלל כולם. ונקרא יהודי, על שם כל היהודים: